

Talrytmens sociala betydelse i dagens stockholmspråk -

Vokaldurationskontrast som ett etnifierat och affektivt indexikalt drag

Nathan J. Young

Department of Linguistics, Queen Mary University of London

nathan.j.young@qmul.ac.uk

Denna studie består av en sociofonetisk analys av åtta språkprov, vilka också bedömdes av två lyssnargrupper som på likertskalor fick ge uttryck för sin perception av talarna och talstilarna. Bland samtliga lingvistiska variabler i språkproven visade det sig att vokaldurationskontrast var den mest signifikanta för att förutsäga de båda lyssnargruppans bedömningar. Resultaten bidrar till den växande forskningen om multietnolekt i Sveriges tätorter, också kallad *rinkebysvenska*, *förortssvenska*, *svenska på mångspråkig grund (SMG)*, mm. Under de senaste tjugo åren har forskare och lekmän refererat till multietnolektens *stötiga* och *staccato-liknande* rytm, dock ännu utan systematiska data (Kotsinas, 1990; Bijvoet & Fraurud, 2016:22; m.fl.). I denna studie används variationistiska metoder för att belysa huruvida och i vilken utsträckning dess rytm avviker från mer konventionella talstilar i Stockholm.

De åtta språkproven togs från inspelningar av åtta män från Stockholms etnifierade arbetarklass medan de per telefon bokade bord på en exklusiv restaurang. (Uppgiften syftade till att minimera lexikala och grammatiska normbrott). Lyssnargrupp 1 bedömde språkproven med hjälp av likertskalan i Figur 1, och lyssnargrupp 2 med likertskalan i Figur 2. Alla deltagare fick möjlighet att även skriva fritt formulerade kommentarer.

Figur 1. Svarsskalan hos lyssnargrupp 1 (n=14)

För grov	Grov	Lite grov	Neutral	Lite fin	Fin	För fin
----------	------	-----------	---------	----------	-----	---------

Figur 2. Svarsskalan hos lyssnargrupp 2 (n=13)

Obestriddigen från ett MULTIETNISK område	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	Obestriddigen från ett SVENSKT område
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			

Regressionsanalyser visar att kontrasten mellan två på varandra följande vokaler, mätt med *normalized pairwise variability index for vowels (nPVI-V)*, Low et al., 2000), förutsäger likertmätvärdena från båda lyssnargrupporna i mycket högre grad än andra lingvistiska variabler. Resultatet förstärks av lyssnarnas fritt formulerade kommentarer. Tillsammans bekräftar detta existensen av en *staccato*-rytm samt att multietnolekten generellt har mindre kontrast mellan vokaler än konventionella stilar. Men nPVI-V-mätvärdena faller inte i två diskreta grupper utan utmed ett kontinuum som också avspeglas i de *graderade* affektiva och etnifierade likertmätvärdena från lyssnarna. Talrytm har alltså kommit att tillskrivas en stegvis och rik indexikalitet för (åtminstone) manliga talare i Stockholm. Dessa nyanser riskerar att suddas ut när vi tar för givna diskreta 'lekter' som t.ex. *multietnolekt*, *rikssvenska*, *blattesvenska*, *stockholmska*, osv.

Referenser

- Bijvoet, E. & Fraurud, K. (2016) What's the target? A folk linguistic study of young Stockholmers' constructions of linguistic norm and variation. *Language Awareness*, 25(1-2), 17-39.
- Kotsinas, U.B. (1990). Svensk, invandrarsvensk eller invandrare. I Tingbjörn, G. (Red.) *Andra symposiet om svenska som andraspråk i Göteborg 1989*. (pp. 244-273). Stockholm: Scriptor.
- Low E.L., Grabe, E. & Nolan, F. (2000). Quantitative Characterizations of Speech Rhythm: Syllable-Timing in Singapore English. *Language and Speech*, 43(4), 377-401.

Nyckelord: rinkebysvenska, SMG, multietnolekt, prosodi, nPVI, talrytm.